

Про стан забруднення атмосферного повітря у м. Києві і Київській області в березні 2026 року за даними спостережень Центральної геофізичної обсерваторії імені Бориса Срезневського

У березні систематичні спостереження за вмістом шкідливих речовин в атмосферному повітрі міста проводились Центральною геофізичною обсерваторією імені Бориса Срезневського на 15-ти стаціонарних постах (ПСЗ)*. На ПСЗ № 20, спостереження проводились не в повному обсязі через відключення їх від електроенергії.

Місто Київ. Для визначення рівня забруднення повітря в березні було відібрано і проаналізовано 6312 проб, у яких визначалось 19 забруднювальних домішок. Основні – завислі речовини, діоксид сірки, оксид вуглецю і діоксид азоту. З специфічних домішок визначались сірководень, фенол, фтористий водень, хлористий водень, аміак, формальдегід, 8 важких металів. Їх склад визначався в залежності від викидів шкідливих речовин в атмосферу від підприємств, які розташовані в зоні поста спостережень.

Оцінка стану забруднення атмосферного повітря проводилась шляхом порівняння з відповідними гранично допустимими концентраціями (ГДК) речовин у повітрі населених міст. ГДК розподіляються на середньодобові (ГДКс.д.) і з ними порівнюються середні концентрації, та максимально разові (ГДКм.р.), з ними порівнюються разові максимальні концентрації шкідливих речовин.

Для оцінки якості повітря використовується індекс забруднення атмосфери (ІЗА), який розраховується як сума поділених на ГДК середніх концентрацій забруднювальних речовин. За допомогою нескладних розрахунків величина ІЗА приводиться до величини концентрацій діоксиду сірки у долях ГДК. Згідно існуючих методів оцінки рівень забруднення вважається низьким, якщо ІЗА нижче 5,0; підвищеним – при ІЗА від 5,0 до 7,0; високим – при ІЗА від 7,0 до 14,0; дуже високим – при ІЗА рівним 14,0 та більше.

У березні за ІЗА рівень забруднення повітря загалом по місту характеризувався, як підвищений. По території міста рівень забруднення відрізнявся: на двох постах він характеризувався, як низький, на восьми – як підвищений, на чотирьох – як високий. На одному пості ІЗА не розраховувався тому, що визначалась лише одна домішка.

Загалом по місту у березні відмічались підвищені середньомісячні концентрації трьох забруднювальних речовин (другого та третього класу небезпеки): діоксиду азоту – на рівні 2,2 ГДКс.д., діоксиду сірки – 1,8 ГДКс.д. формальдегіду – 1,1 ГДКс.д.

Середньомісячні концентрації завислих речовин на постах спостережень були у межах 0,4 – 0,6 ГДКс.д. Максимальні концентрації на усіх постах були у межах 0,1 – 0,3 ГДКм.р.

Вміст діоксиду сірки у повітрі за середньомісячними концентраціями перевищував рівень санітарно-гігієнічних нормативів на всіх постах, крім ПСЗ №5 (проспект Науки, поблизу метеомайданчику обсерваторії). Середньомісячні концентрації діоксиду сірки були у межах 1,8 – 2,1 ГДКс.д.. Максимальні концентрації на постах міста були в межах 0,2 – 0,3 ГДКм.р.

Середньомісячні концентрації оксиду вуглецю на вулиці Семена Скляренка (ПСЗ №21) досягали 1,0 ГДКс.д., на інших постах і по місту були у межах 0,1 – 0,6 ГДКс.д. Максимальні концентрації на вулиці Семена Скляренка становили 8,0 ГДКм.р.

* - відбір і аналіз проб атмосферного повітря на вміст забруднювальних речовин проводиться згідно РД 52.04-186-89.

(зафіксовано 25 березня), вулиці Інженера Бородіна (ПСЗ №4) – 3,5ГДКм.р., Галицькій площі (ПСЗ №6) – 2,6 ГДКм.р., у районі Гідропарку (ПСЗ №15) – 1,8 ГДКм.р., на вулиці Горіхуватський Шлях (ПСЗ №13) – 1,5 ГДКм.р., на інших постах – у межах 0,2 – 0,8 ГДКм.р. Всього у березні з оксиду вуглецю зафіксовано 19 випадків перевищення ГДКм.р., що становило 2,6% (у минулому місяці 2,0%) від загальної кількості спостережень по місту і 1 випадок більше 5ГДК, що становило 0,1% від загальної кількості спостережень по місту.

Вміст діоксиду азоту за середньомісячними концентраціями перевищував рівень ГДКс.д. на всіх постах, крім ПСЗ №5. Найбільші з них відмічені на Бессарабській площі (ПСЗ №7) – 2,8 ГДКс.д., вулиці Інженера Бородіна – 2,7 ГДКс.д., Берестейському проспекті (ПСЗ №11) та вулиці Семена Скляренка – 2,6 ГДКс.д., Галицькій площі, бульварі Лесі Українки (ПСЗ №8) та вулиці Каунаській (ПСЗ №9) – 2,5 ГДКс.д., вулицях Олександра Довженка (ПСЗ №2) та Гетьмана Павла Полуботка (ПСЗ №3) – 2,4 ГДКс.д., проспекті Оболонському (ПСЗ №17) – 2,3 ГДКс.д. На інших постах середній вміст діоксиду азоту був у межах 1,9 – 2,1 ГДКс.д.

Максимальні концентрації діоксиду азоту на всіх постах були у межах 0,6 – 1,1 ГДКм.р.

Всього у березні з діоксиду азоту зафіксовано 3 випадки перевищення ГДКм.р., що становило 0,3% від загальної кількості спостережень по місту

Найбільший середньомісячний вміст формальдегіду зафіксовано на вулиці Семена Скляренка – 1,5 ГДКс.д., Бессарабській площі – 1,4 ГДКс.д., Галицькій площі, проспектах Берестейському та Оболонському та бульварі Лесі Українки – 1,3 ГДКс.д., у районі Гідропарку та вулиці Каунаській – на рівні ГДК. На інших постах середньомісячні концентрації формальдегіду були у межах 0,6 – 0,9 ГДКс.д. Максимальний вміст цієї домішки не перевищував відповідні санітарно-гігієнічні нормативи і був на рівні 0,2 ГДКм.р.

Вміст фенолу визначався на шести постах. Середньомісячні концентрації цієї домішки були на рівні 0,8 ГДКс.д.. Максимальні концентрації фенолу були у межах 0,3 – 0,4 ГДКм.р.

Середньомісячні концентрації сірководню на трьох постах, де вимірювалась ця домішка, становили 0,001 мг/м³, максимальні – 0,002 мг/м³ (0,2 ГДКм.р.).

Вміст аміаку, хлористого водню та фтористого водню у повітрі за середньомісячними концентраціями не перевищував рівень відповідних санітарно - гігієнічних нормативів. Максимальні концентрації хлористого водню були у межах 0,5 – 0,6 ГДКм.р. Максимальні концентрації аміаку та фтористого водню були на рівні 0,1 ГДКм.р.

За інтегральним показником – ІЗА більш забрудненим повітрям у березні відзначався район вулиці Семена Скляренка. Високий рівень забруднення повітря відмічався також в районі Бессарабської площі, Оболонського проспекту та бульвару Лесі Українки.

Такий високий рівень забруднення обумовлено було високими концентраціями діоксиду азоту, діоксиду сірки та формальдегіду.

В районі Галицької площі, Берестейського проспекту, вулиць Олександра Довженка, Каунаської, Інженера Бородіна, Академіка Стражеска (ПСЗ №1), Гетьмана Павла Полуботка та у районі Гідропарку фіксувався підвищений рівень забруднення, в районі вулиці Горіхуватський Шлях та проспекту Науки (поряд з метеомайданчиком обсерваторії) – низький.

Загалом у березні рівень забруднення атмосферного повітря майже не змінився. Дещо підвищився вміст фенолу, зменшився – діоксиду сірки.

У порівнянні з березнем 2025 року загальний рівень забруднення повітря знизився за рахунок зменшення середньомісячних концентрацій завислих речовин, діоксиду азоту та формальдегіду, поряд з цим у повітрі дещо підвищився вміст діоксиду сірки та оксиду вуглецю.

Київська область.

Спостереження за станом забруднення атмосферного повітря у березні проводились на двох постах у місті Біла Церква та на одному посту в містах Бровари, Обухів і Українка. Визначався вміст чотирьох основних домішок (завислі речовини, діоксид сірки, оксид вуглецю, діоксид азоту) та вміст важких металів. У місті Біла Церква у березні було відібрано і проаналізовано 565 проб, у Броварах, Обухові та Українці – 312 проб повітря.

Загальний рівень забруднення повітря у березні за ІЗА в містах Біла Церква, Обухів, Бровари та Українка оцінювався, як низький.

Середньомісячні концентрації діоксиду азоту перевищували рівень ГДКс.д. у Білій Церкві – у 2,2 рази, в Українці – у 2,0 рази, в Обухові – у 1,6 рази, у Броварах – у 1,3 рази. Середньомісячні концентрації діоксиду сірки у всіх містах Київської області становили 0,7-1,0 ГДКс.д. Середньомісячні концентрації завислих речовин становили 0,3-0,4 ГДКс.д. Середньомісячні концентрації оксиду вуглецю становили 0,1-0,4 ГДКс.д.

Максимальні концентрації діоксиду азоту у повітрі Білій Церкві досягали 1,0 ГДКм.р., в Українці – 0,7 ГДКм.р., у Броварах та Обухові – 0,5 ГДКм.р.

Максимальні концентрації інших забруднювальних домішок були у межах 0,1-0,4 відповідних ГДКм.р.

У м. Біла Церква порівняно з минулим місяцем дещо підвищився вміст діоксиду азоту, знизився – оксиду вуглецю. Порівняно з березнем минулого року знизився вміст усіх домішок.

У м. Бровари порівняно з лютим дещо підвищився вміст завислих речовин, знизився – діоксиду сірки та діоксиду азоту. Порівняно з березнем минулого року підвищився вміст завислих речовин, знизився – діоксиду сірки та діоксиду азоту.

В атмосферному повітрі м. Обухів порівняно з минулим місяцем у повітрі дещо підвищився вміст діоксиду сірки та діоксиду азоту, знизився – оксиду вуглецю. Порівняно з березнем 2025 р. дещо знизився вміст завислих речовин та оксиду вуглецю, підвищився – діоксиду азоту.

У м. Українка у порівнянні з минулим місяцем у повітрі дещо підвищився вміст діоксиду сірки, зменшився – оксиду вуглецю. Порівняно з березнем 2025 р. дещо збільшився вміст діоксиду сірки.